

Beste natuurvrienden,

als je het op een luchtfoto bekijkt dan zou je niet meteen verwachten dat er op zo'n recreatieterrein heel veel echte natuur te vinden is. Toch kozen we ervoor om op **zondag 14 augustus met 27 NVO-ers** (15 AM en 13 PM) door het **sportpark 't Schorre** te wandelen, op zoek naar insecten en andere ongewervelden. Alhoewel het dit jaar zeker geen super insectenjaar is (om het zacht uit te drukken) wisten we toch heel wat soorten te vinden. De door ons al veel geprezen combinatie grasveld-struweel-bomen-grachten-plassen

wordt ook hier door de natuur ingevuld met heel wat diversiteit.

Toch eerst maar een woordje theorie voor op stap gaan. Wat is een insect? Hoe worden ze ingedeeld? Hoeveel soorten zijn er te vinden? Wat is hun rol binnen de voedselketen? Hoe kunnen we ze tijdens de wandeling vangen en bekijken? Het was even doorbijten (er werd hier en daar al even gezocht) maar zo vertrokken we beter voorbereid de natuur in,

vlindernet en loeppotjes in de aanslag, klaar om hier en daar een insect (tijdelijk) van zijn vrijheid te beroven. De zeer droge zomer van 2022 zorgt ervoor dat heel wat planten het moeilijk hebben. Ze staan er minder fris bij, ze bloeien minder, er worden moeilijker vruchten gevormd... dat alles heeft zeker ook zijn invloed op de aantallen insecten. We weten dat cocons en eitjes van insecten meer geschikte tijden kunnen afwachten. Dus wie weet, als het straks uiteindelijk toch wat meer gaat regenen, krijgen we toch nog een golf van vlinders, kevers, libellen, wantsen etc... Wie insecten maar eng en vies vindt mag niet vergeten dat ze heel belangrijk zijn binnen het ecosysteem. Zo spelen ze een hele grote rol bij de bestuiving van planten, en dus ook bij de vruchtvorming die daarop volgt. Ook voor onze zangvogels zijn insecten superbelangrijk. Want bijna alle kuikens worden grootgebracht met vele duizenden insecten. De proteïnen die de jonge zangvogels zo binnenkrijgen zorgen voor een snelle groei. En nu maar hopen dat dit nogal rampzalige insectenjaar niet gevolgd wordt door een jaar met veel minder zangvogels.

Al vangend, kijkend en benoemend merkten we plots dat ons tijdsbudget weer maar eens heel snel voorbij was gevlogen. Tijd om de opgedane ervaringen te herkauwen en andere nieuwtjes uit te wisselen tijdens onze nabespreking. Met dit warme weer is het bijvullen van onze vloeistofniveaus trouwens ook erg belangrijk.

Meten is weten... en daarbij tellen we elk kalenderjaar opnieuw de soorten die we te zien krijgen en met zekerheid kunnen benoemen. Na dertien activiteiten in **2022** vinkten we reeds **497 verschillende soorten** af. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1119 verschillende soorten** geworden. Daarvan werden tot nu zo'n **994 verschillende soorten** met foto en wat uitleg in de verslagjes besproken. Je kunt al die foto's en tekstjes ook nog eens bekijken in samenvattende excel-bestanden, te vinden op onze site via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/>. Je kunt er ook alle vorige verslagjes vinden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen helaas weer snel. Gelukkig zorgen onze hoffotografen heel vaak voor mooie foto's (tijdens de wandeling gemaakt zeg, dat is straf) en zo vind je op het einde van het verslag opnieuw 8 extra foto-pagina's (bedankt Natacha en Dirk).

Op heel wat planten kun je gallen vinden. Dit zijn vergroeiingen die de plant zelf produceert als reactie op activiteit (meestal het leggen van eitjes) van insecten, mijten, schimmels, bacteriën... Deze verhoogde structuren op de bladeren van iepen-soorten worden veroorzaakt door de **lep-grasluis**. (foto:

Heel wat zweefvliegsoorten gebruiken mimicry, ze doen alsof ze gevaarlijk zijn, door sterk te gelijken op wespen, hommels of bijen. Bij de op bijen gelijkende soorten is de **Blinde bij** de meest typische soort, je kunt ze herkennen aan de rijen haren die op de ogen staan maar dan moet je ze van dicht, van heel dicht, kunnen bekijken. (foto: waarnemingen.be)

Het produceren van bladeren, bloemen en zaden kost een plant heel wat energie en vooral ook veel water. Veel soorten hebben het in deze extreem droge zomer dus niet gemakkelijk. Maar dat geldt duidelijk niet voor de **Dubbelkelk** want die staat nu overal in enorme hoeveelheden te bloeien en vormt zo een grote bron van nectar en stuifmeel voor de insecten. (foto: waarnemingen.be)

Van de geelbloeiende morgensterren vinden we bij ons een drietal soorten. De soortnaam geeft het al aan, de bloemen zijn enkel voor de middag open. Geelbloeiend? Wel... er bestaat ook een **Paarse morgenster** maar deze is niet inheems. Af en toe kom je een verwilderd tuinexemplaar tegen. (foto: JaVa)

Op deze super-foto zie je een drinkende **Gewone wesp** of *Vespa vulgaris*. Binnen het geslacht *Vespa* lijken de soorten helaas sterk op elkaar, bij ons heb je bijvoorbeeld ook de Duitse en de Saksische wesp. Meestal heb je een detailfoto nodig van het front (het "gezicht" dus) om helemaal zeker te zijn. Een opdrachtje voor de durvers. (foto: woodlandtrust.org.uk)

Maar ze bestaan wel hoor, insectensoorten die zo uniek zijn qua kleur-patroon-combinatie dat je ze niet met een andere soort kunt verwarren. Dat geldt zeker voor deze **Pyjamaschildwants**. Bij dit koppeltje kun je zien dat de rug gestreept is en de buik gestippeld. (foto: wikimedia.org)

Als je in de late zomer grote libellen ziet rondsnoeren dan zijn dat bij ons meestal **Paardenbijters**. Het zijn echte jagers (op andere insecten) en ze gaan slechts zelden zitten. Het ontwerp van libellen is al vele miljoenen jaren oud maar ze evolueren niet meer verder. Dat maakt duidelijk dat het ontwerp al perfect het doel dient. (foto: waarnemingen.be)

Als entomofob (iemand met hevige angst voor insecten) vind je deze foto vast gruwelijk. Maar voor entomofielen (daar reken ik mezelf graag bij) is dit een prachtige detailfoto van de kop van een **Grote groene sabelsprinkhaan**. Rond de mond zitten heel wat onderdeeljes die helpen bij het tasten, proeven, knippen... (foto: popphoto.nl)

Als je juveniele vogels te zien krijgt zonder hun ouders dan kan dat wel eens voor verwarring zorgen. Niet iedereen zal op deze foto meteen een **Waterhoen** herkend hebben. De lange tenen wezen wel al in die richting maar er zijn nog wel wat ral-soorten die zulke tenen hebben. Blijven waarnemen, opzoeken en herhalen is dus de boodschap. (foto: waarnemingen.be)

Een soort met al zijn kenmerken heel mooi in beeld brengen... ja, je hebt van die fotografen die dat wonderwel kunnen. Zo staat deze Holenduif er prachtig op en zie je dat het een globaal grijze duif is met enkele zwarte vegen op de rug en een kleurige nek. Vooral het belangrijkste kenmerk is hier superduidelijk: de grote fonkelzwarte ogen. (foto: waarnemingen.be)

Oorwormen vormen een eigen kleine orde (wereldwijd toch nog zo'n 1800 soorten) binnen de insecten. In onze tuinen vind je vooral de **Gewone oorworm** waarvan het mannetje gebogen cerci (de "tangen" aan het achterlijf) heeft en het vrouwtje rechte cerci. Het zijn nuttige insecten want ze eten bladluizen en plantaardig afval. (foto: BugGuide.net)

Dit paartje **Schaakbordlieveheersbeestjes** toont de variatie binnen de soort. Het vrouwtje links heeft een gele ondergrond met zwarte vlekken. Het mannetje rechts heeft een zwarte ondergrond met gele vlekken (maar het kan ook andersom zijn). En o ja, als ze vers uit de cocon komen dan is het geel in feite wit. (foto: freenatureimages.eu)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zondag 28 augustus** wandelen we door een nieuwe NVO-locatie, het **Hannecartbos** in Koksijde.

De info-mail valt op maandag 22 augustus in je mailbox.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **Zondag 28 augustus** : **Hannecartbos** en duinen Ter Yde in Koksijde
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 11 september** : eindzomerwandeling in provinciedomein **Raversijde**
Start : 09u00 en 14u00 aan de kapel Sint-Rafaël te Raversijde / Duinenweg 87 / Oostende
- **zondag 25 september** : daguitstap naar **Zeeland**: Waterdunen en Nederlandse kant van het Zwin
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 09 oktober** : herfstwandeling in het **Stadsrandbos**
Start : 09u00 en 14u00 op de kruising van Gistelsesteenweg en Grintweg / Oostende
- **Zondag 23 oktober** : herfstwandeling rond de **Roksem-put**
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 13 november** : paddenstoelenwandeling in **'t Bosje**
Start : 09u00 en 14u00 aan de randparking thv de Velodroom / iependreef / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

Extra aandacht voor de insecten en andere ongewervelden deze keer. Linksboven beginnend en met de klok mee:

- gallen in de hoek van de nerven van **Zwarte els**, ze werden veroorzaakt door de **Elzennerfhoekmijt**
- mieren vonden de veehouderij al uit lang voor mensen eraan dachten, ze melken bladluizen (voor suikerdruppels) en beschermen ze tegen predatoren
- deze **Gerande spanner** bewijst dat lang niet alle nachtvlinders er grijs en saai uitzien.
- één van onze grootste insectensoorten, **de Grote groene sabelsprinkhaan**. Aan de grote legboor (sabel) kun je zien dat dit een vrouwtje is
- een **Blinde bij** (zweefvliegsoort) verzamelt nectar en stuifmeel op **Wilde cichorei**
- tja die namen soms... een **Luzernesierblindwants** op **Dubbelkelk** (dus eventjes niet op Luzerne). Het superkleine vliegje rechts laten we nog onbenoemd. Misschien iets voor NVO-jaargang 30 of 35???

In een moestuin ligt de concentratie bloeiende planten hoger dan in de vrije natuur en... niet onbelangrijk dit jaar... er wordt geregeld extra water gegeven. Dat de aangeboden info niet altijd even eenvoudig is zie je aan de gefocuste gezichten. Iemand heeft er zelfs al een "lekstok" bijgehaald om het suikergehalte op peil te houden. Hmm, lolly met Rozenmosgalwesp-smaak... heel lekker maar niet in alle winkels zomaar verkrijgbaar. Momenteel ook niet via de NVO-site want wegens de grote vraag zijn ze helemaal uitverkocht.

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

een bladzijde flora, linksboven beginnend en met de klok mee:

- het verschil tussen Knoopkruid en Grote centaurie is niet altijd even duidelijk, op de koop toe werd op 't Schorre een hybride van de twee soorten ingezaaid. Het blijft dus bij **Centaurie spec.**
- het seizoen van de vruchten breekt aan, deze **Paardenkastanjes** zijn nog volop aan het groeien
- de propfen van **Zwarte els** zijn in hun eerste jaar groen, pas in het volgende kalenderjaar worden ze zwart en gaan de schubben open
- bloemetje van een **Aardappel**, aan de vorm zie je duidelijk dat deze soort een lid is van de nachtschadefamilie
- ondanks de droogte wordt het voor de **Eenstijlige meidoorn** duidelijk een jaar met veel vruchten
- bij **Zomereik** kan het 15 jaar duren voor de eerste eikels verschijnen

- Natuurkennis kun je het best beetje per beetje opbouwen. Rustig beginnen met opvallende soorten zoals een Zonnebloemetje hier en een Paardenkastanje daar.
- Leuk als je tussendoor getrakteerd wordt op een lolly al was de smaak toch op zijn minst verrassend te noemen.
- Als je het niet weet dan helpt het misschien om het in stukjes te knippen?
- Maar in de ultieme test slaag je pas na vele jaren trainen: "het benoemen van soorten op de tast". Dat lukt hier aardig met deze Peen, vorige wandeling lukte het pas na lang twijfelen met de Hoornaar.

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

De wonderse wereld der insecten, linksboven beginnend en dan met de klok mee:

- tja het lijkt wel wat op die lolly maar dit is echt de gal van de **Rozenmosgalwesp**, later worden ze knalrood.
- een cicade zonder Nederlandse naam, **Mocydia crocea**
- een **Aziatisch lieveheersbeestje** op weg naar zijn volgende maaltijd, bladluizen dus
- na uitvergroting en determinatie via waarnemingen.be komen we uit op **Gewoon schaduwplatvoetje**, maar dat had je waarschijnlijk zelf ook al gevonden
- de grotere libellensoorten vliegen in de late zomer volop. Helaas voor de fotografen gaan ze zelden zitten. Dit mannetje **Paardenbijter** liet zich toch eventjes (van ver) bewonderen.
- er bestaan duizenden soorten gallen en daar zitten vreemde vormen en structuren bij. Eén van de mooiste soorten is de **Satijnen knoopjesgal**(wesp) die je kunt vinden op Zomereik. Vooral met de loep ziet het er erg spectaculair uit, net koperen draadjes die rond de rand van een potje zitten gedraaid.

foto : DiNo

foto : DiNo

Geef toe, ondanks de droogte ziet het er in feite nog fris groen uit allemaal. Maar als je naar de plassen en de grachten keek zag je wel meteen het verschil met andere jaren. Nauwelijks nog ergens open water te vinden. Ook voor watervogels en hun kuikens was het dus zeker geen gemakkelijk jaar.

Bij de flora natuurlijk heel wat aangeplante en tuinsoorten, zo dicht bij de Kinderboerderij en de volkstuintjes. Linksboven beginnend en met de klok mee:

- Bij een **Zonnebloem** zie je heel goed dat het hart bestaat uit vele honderden bloemen met elk hun eigen meeldraden en stamper.
- **Grote lisdodde**, ook wel rietsigaar genoemd
- één van de kruisbloemigen waarop we veel Koolwitjes hebben gezien, dit is waarschijnlijk doorgeschoten **Radijs**. (moestuiniers mogen verbeteringen doorsturen op een gele briefkaart)
- zeldzaam maar niet inheems, de **Paarse morgenster**
- de giftige vruchten van **Italiaanse aronskelk** zien er uitdagend lekker uit. Deze plant is dus geen goed idee als in je tuin vaak (klein)kinderen spelen.
- Ook in de moestuin vallen fraaie waarnemingen te doen. Dit zijn de reusachtige bloemen van **Pompoenen** (of zijn het Augurken?). Voor de meerwaardezoeker, de kleine witgele bloemetjes links op de foto zijn die van **Harig knopkruid**.

Na twee en een half uur focussen op allerlei natuurraken mag de riem er even af tijdens een (welverdiende?) nabespreking. Zoals steeds wel beelden van de zich ontspannende ochtendploeg terwijl rond de activiteiten van de namiddagploeg, bij gebrek aan fotografische bewijzen, een zweem van geheimzinnigheid blijft hangen. Hier en daar wordt er zelfs al luidop getwijfeld aan het bestaan van zo'n namiddagploeg en wordt beweerd dat ze enkel bestaat in mijn verbeelding... tja...

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy